

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—; za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 102.

V Ljubljani, ponedeljek dne 6. maja 1918.

Leto II.

Le tako naprej!

Vlada je odgodila državni zbor na nedo-
ločen rok. Ne pove sicer, koliko časa bo vla-
dala brez državnega zbora, pravi pa obenem,
da bo vladala s parlamentom, le časa hoče
imeti, da si zagotovi večino, ki bo dovolila dr-
žavne potrebe. Omenjali smo že večkrat,
da je trdna volja Nemcev, da se uvede v drža-
vi absolutistični sistem, ker nemške meščan-
ske stranke v državi nimajo večine. Postavili
so vlado pred alternativo: če hoče vladati z
Nemci kakor doslej, prav, če pa noče, potem
nimajo Nemci nikakršnega interesa več biti
Avstrijci. Vlada se je te grožnje ustrašila in je
krenila na pot nemških zahtev in nemške poli-
tike. Ministrski predsednik sicer izjavlja v svo-
jem govoru na konferenci parlamentarnih načel-
nikov, da izvede na Češkem reforme, osnovati
nacionalna posebna okrožja, v katerih bo na-
stavil svoje glavarje in razdelil Češko v dele,
ki pa po našem mnenju ne bodo sposobne za
politično, še manj pa za gospodarsko življenje.
Očlanja torej nekake reforme, ki bodo služile
oslabitvi češkega elementa, nikakor pa ne kul-
turni gospodarsko - politični povzdigi Če-
lov.

Na Češkem torej hoče vlada izvesti refor-
me, ki so vsaj deloma všeč Nemcem. Povsem
drugačno stališče pa zavzema vlada napram
jugoslovanskemu vprašanju. Predvsem mora
ostati pot do Trsta prosta za Nemce. Seidler
pravi obenem, da utegnejo dobiti Jugoslovani
svojo državo v okviru monarhije. Ta izjava je
diplomatika uganka, ki jo pa ni tako težko
razrešiti. Seidler računa na jugu na aneksije.
Pritrjuje temu, da si to ne pove jasno, da se
združijo morda Hrvaška, Bosna in Hercego-
vina, Dalmacija, eventualno Istria in anektirani
deli jugoslovanskih ozemelj v enotno državo v
okrožju monarhije, toda Slovence treba pri-
četi v avstrijski državni polovici ali jih pa
razdeliti tako, da pripade oni del, ki prebiva na
ozemlju, po katerem vodi pot do Jadranskega
morja, to je do Trsta in eventualno do Pulja,
pri Avstriji, a drugi del naj se eventualno
združijo z bodočo jugoslovansko državo.

Iz Seidlerjevega govora utegnemo skle-
pati le tako rešitev avstrijskega problema.

Toda pustimo Seidlerjeve probleme, ki so
mu jih narekemale vladajoče nemške meščan-
ske stranke. Za nas je veliko bolj važno, da se
Seidler v svoji podrejeni politiki, v svoji ne-
odločnosti izgovarja na državni zbor. Vsega je
pravzaprav kriv državni zbor, pravi Seidler.
To je očitna krivica. Avstrijski parlament ni
prav nič slabši, kakor so parlamenti po dru-
gih državah. Krivda tiči v vladah. Narodnost-
no vraščanje je v Avstriji že desetletja jako
poreče, morda usodno vprašanje, a kljub temu
se avstrijske vlade še niso spametovale, trdi-
mo celo lahko, da hotoma ne marajo predložiti
parlamentu temeljitih reform, ki bi ustregle za-
htevam in potrebi, ker so prepričane, da bi jih
slovanske stranke s pomočjo socialno - demo-
kratičnih poslancev vseh narodnosti sprejeli v
časovnim razmeram primerni obliki. Pra-
vi vzrok, da vlada odslavlja parlament je torej
bojazan pred demokratizmom, bojazan, da bi
dobili avstrijski narodi svobodo razvoja in po-
stali konkurenti vladajočim nemškim meščan-
skim strankam. Tega se boje vladajoče stran-
ke, tega tudi ne mara vlada, zato išče iz-
govore, tolaži javnost in zavlačuje rešitev nujnih
vprašanj.

Kdo ve, kaj utegne nastati iz tega? Prej
ali slej postane prebivalstvo nezadovoljno s
temi razmerami, državni zbor ne bo molčal k
vsem tem dogodkom, absolutizem je v Avstri-
ji preživel, ustava je zastarela, moderni čas
demokratizma in narodne svobode trka z vso
silo na vrata.

Kdor se upira tem pojavom, je sam svoj
grobokop.

Karl Marx.

(Konec.)

Marks nas uči spoznavati, kako kapital
izpopolnjuje delovna sredstva in delovne me-
tode, kako neverjetno visoko povzdiguje pro-
duktivne moči delavskega razreda, kako obo-
gatuje človeštvo in mu vsled tega prvič v zgo-
dovini omogoča ustvariti si družabni red, v
katerem ne bo stiske, v katerem ne bo rev-
ščine. Marks nam kaže, kako razvoj kapitalis-
tične industrije razmnoži število delavcev,
kako jih združuje v tovarnah, kako jih izobra-
zuje in organizuje, dokler se ne bo končno de-
lavski razred, od kapitalizma samega zbučen
in povznesen, polastil državne moči in ustva-
ril namesto kapitalistične družabne uredbe
novo od te bistveno drugačno. Marks uči,
kako uničuje kapital proizvodnjo v malem,
kako pa organizuje preživela velepodjetja v
kartele, sindikate in truste ter jih izroča v
roke finančnemu kapitalu; kako kapitalizem,
korakajoč tako dalje, podružabljuje industrijo
najpoprej pod vlado kapitala in s tem omogo-
ča, da preide v posest družbe same, tedaj v
posest organizirane skupnosti vseh delajočih.
Tako se nam prikaže kapitalizem ne le kot ona
sovražna moč, ki delavce izkorišča, ampak
obenem kot vsvarjajoča sila, ki napravlja po-
goje, vsled katerih edino bo mogoče izkori-
ščanje za vedno odpraviti. Marks ni kapita-
lizem ono, za kar ga smatrajo liberalni besed-
niki meščanstva, namreč družabni red, ki je
vsled naravnega razvoja tak kot je. Marks
je kapitalizem družbi red, ki ga mora žrtv
njegova, proletarijat, premagati. Premagati pa
ni kapitalizma tako, kot so to mislili nazadnja-
ški voditelji fevdalnih gospodov in svete cerk-
ve, da bi se ljudstvo vrnilo nazaj v male de-
lavnice in kmetijske domove, tedaj da bi se
vrnilo v čase pred kapitalizmom — kapitali-
zem je treba premagati tako, da se napravi
vse po njem povzročeno bogastvo za skupno
last delovnega človeštva.

III.

Tako nas je šele Marks naučil razumeti
razrednemu boju delavskega razreda.
Boji med kapitalisti in delavci so bili, odkar
so kapitalisti in delavci na svetu. Ali to so bili
posamezni boji na posameznih krajih, v posa-
meznih poklicih in deželah, ki niso bili z no-
beno duhovno zvezo med seboj združeni. Šele
Marks je učil, da pojmuemo in razumemo te
posamezne boje kot delne prikazni velikega,
ves svet obsegajočega razrednega boja med
kapitalom in delom, da uvrstimo vse posamez-
ne akcije v ono mednarodnega razrednega
boja, da včlanimo vse, sicer po poklicu in živ-
ljenjskem načinu, po narodnosti in veri tako
različne delavske skupine v mednarodno bo-
jevno skupno družbo vesoljnega proletarijata.
V vseh posameznih bojih proletarijata šlo je
vedno le za posamezne reforme: tu za višjo
mezdo, tam za krajši delavnik, tam zopet za
kako varstveno postavbo. Šele Marks nas je
učil, da vidimo v vseh teh bojih za posamezne
reformne delne prikazni velikega razrednega
boja, čegar končni rezultat bo čisto drug,
mnogo večji kot svote vseh posameznih refo-
rem, za katere se tepo bojujejo! Rezultat bo:
ureditev nove družabne uredbe, ki se bo prav
tako razlikovala od obstoječe kapitalistične
uredbe, kot se ta razlikuje od svoje predhod-
nice fevdalnih časov. Tako je dal Marks na-
šemu delu čast in blagoslov, v tem ko nas je
učil, vsak posamezni boj, ki ga vodimo, sma-
trati za delni prikaz svetovno-zgodovinskega,
svet preobrazujočega gibanja.

In v tem, ko je nam pokazal odvisnost
našega napredka od razvoja kapitalizma, ob-
varoval nas je tako pred nevarnim pre-
cenjevanjem naše moči kakor pred
škodljivo malodušnostjo. Pred nevar-
nim precenjevanjem naše moči nas je obvaro-

val s tem, ker je dokazal, da se delavski raz-
red ne more osvoboditi tisti dan, ko bi mu
bilo to všeč, ampak da je mogoče doseči šele
tedaj to moč, in da je mogoče šele tedaj zlo-
miti jarek izkoriščanja, kadar je razvoj kapi-
talizma že tako daleč, da strga proletari-
jat, ki tvori že večino ljudstva, moč države
nasé in da industrijo, ki je koncentrirana v
rokah velikega kapitala, prevede v posest
skupnosti, ki jo vlada proletarijat. Pred škod-
ljivo malodušnostjo pa nas obvaruje Marksov
nauk, ker nam pove, da rodi kapitalizem sam
proletarce, ki bodo njegovi grobokopi — da
sam tako njih število kot moč množi — in da
se vsled koncentracije in centralizacije kapi-
tala vedno bolj od leta do leta približuje mož-
nost in potreba po provedbi industrije v po-
sest družbe. Spoznanje, koje nas Marks uči,
nam daje zagotovilo, da pridemo zanesljivo do
končne zmage. Ni to baharija, ni to grožnja,
ampak zgodovina jeklenega »tako mora biti«.

Vrazredni boj proletarijata, ki ga je Marks
učil tako spoznavati, je sam posegel z močno
roko. Že leta 1848. v revoluciji se je postavil
v svoji domovini na Reni na čelu delavcev.
Ko so ga po promagani revoluciji pregnali iz
nemške domovine, našel je v Angliji novo do-
movino. Tam je leta 1864. ustanovil Inter-
nacionalo, veliko zvezo, ki je združila
prvič angleške strokovnjake in francoske
bojevnike iz barikad, nemške socialne demo-
krate in ruske revolucionarje. Njegov nauk je
zarisal veliki zvezi cilj in pot. Njegov svet je
vzgojil vodilne moče delavskega gibanja vseh
dežel. Njegov duh je dal življenju milijonov
novo, višjo vsebino. Petintrideset let je že
mrtev, vendar živi v nas vseh naprej. In če so
znanje oblike njegove internacionale vsled
ogromne moči vojne porušene, vendar živi v
vseh deželah proletarijat, v vseh deželah bo-
juje enake boje. Pride zanesljivo zopet skupaj
v duhu Karla Marksa, ker ti boji to zahtevajo.

Pravkar, na 1. maja dan so tostran in ono-
stran strelskih jarkov po celem svetu zazve-
neli klici, ki opominjajo vladajoče a vzbujajo
delavce:

«Proletarci vseh dežel, zdru-
žite se!»

Karl Mann.

Politični pregled.

= Jugoslovanski in češki zastopniki o
položaju. Z Dunaja dne 3. maja se poroča: Za-
stopniki Českega svaza in Jugoslovanskega
kluba so se zbrali danes na razgovor o polo-
žaju, kakor ga je ustvarila odgoditev držav-
nega zbora. Solidarno in soglasno so izjavili,
da je za razvoj političnih in aprovizacijskih raz-
mer vlada sama prevzela vso odgovornost.
Vsak enostranski in neparlamentarni potom
izvršeni poskus rešitve ustavnega vprašanja
pomeni bistveno poslabšanje ter obremenje-
ne le sedanjo, ampak tudi vsako naslednjo
vlado. »Z vso odločnostjo zavračamo od vlade
nameravane ukrepe za vzdrževanje reda na
jugu, ker za take ukrepe ni nobenega opravi-
čenega povoda in ker ta namera vlade odgo-
varja le ugoditvi enostranskega pritiska nem-
ških strank. Plenarna zborovanja naših klubov
se bodo v kratkem vršila ter sklenila primerne
nadaljnje korake.«

= Minister vitez Žolger odstopi? Nemški
listi poročajo, da bodo ministri vitez Žolger,
grof Silva - Tarouca in Horbaczewski, ker
niso pritrdili ukrepom Seidlerjeve vlade, iz
sklepa ministrskega sveta izvajali konsekvence.
Listi namigavajo, da cesar demisije grofa
Silva - Tarouca in Horbaczewskega ne bo
sorejel, prošnji ministra dr. Žolgerja za izstop
iz ministrstva pa se bo baje ugodilo.

= Volitve v Slatini na Hrvaškem. Dne
1. majnika so se vršile v Slatini na Hrvaškem
nadomestne saborske volitve. Izvoljen je bil
kandidat hrvatsko-srbske koalicije dr. Zdravko

Kovačević s 741 glasovi, dočim je dobil kandidat opozicije dr. Rudolf Ivančič 456 glasov.

= **Nemška navtična šola v Trstu.** V svojem znanem ultimatu zahtevajo Nemci od Seidlerjeve vlade tudi ustanovitev nemške navtične šole v Trstu. Izza otvoritve nove alpske proge so Nemci dobro razumeli, da je sedaj čas, da se zasedajo na Adriji. Od tistega časa datira tudi njihov napad na avstrijski »Lloyd«. Odkar tam poslujeta Derschatta in Frankfurter, se ves čas trudita, da izpodrineta Italijane in Jugoslovane iz njihovih služb. Pri tem so Nemci zadeli na oviro, da jim manjka naravnega naraščaja za razne brodarne usluge. Zato so prišli do zaključka, da jim kaže ustanoviti nemško navtično šolo v Trstu. Kakor glede zahtevane reforme na Češkem, je vlada Nemcem tudi v tem vprašanju ugodila, ter jim zagotovila navtično šolo v Trstu.

= **Vojnogospodarska komisija ustavi delovanje.** Z ozirom na parlamentarni položaj je vojnogospodarska komisija v petek po kratki seji sklenila, da začasno ustavi svoje delovanje. Načelnik komisije, poslanec Seitz, je izjavil, da bo komisijo pismenim potom zopet sklical, čim bo parlamentarno delovanje zopet mogoče.

= **Srbska skupština.** Srbski časnikarski urad javlja s Krfi: Pri glasovanju za 250 milijonov dinarjev vojnih kreditov je zapustila opozicija srbske skupštine dvorano in s tem onemogočila glasovanje.

= **Koliko Srbov je umrlo v vjetništvu.** Pariški list »Paris Midi« poroča v članku »Pour le peuple serbe«, da je od 123.000 srbskih vjetnikov v Nemčiji in Avstro-Ogrski po uradnih poročilih umrlo v vjetništvu 53.000.

= **Revolverski strel v srbski skupščini.** Bulgarski vojaški list poroča, da so se odigrali v seji srbske skupščine, ki se je vršila pred 25 dnevi, brezprimerni prizori. Belgrajski univerzitetni profesor Žujevič je ostro kritiziral politiko ministrskega predsednika Pašića in zahteval, da se bodo s takojšnjim mirovnim sklepom ohranili domovini ostanki srbske mladine. Med govorom Žujeviča je nastal nepopisen vrišč. Žujevič je naenkrat potegnil revolver in ustrelil popa Minića, ki je prišel k njemu. Nato je ustrelil vojni minister Teršić iz ministrske klopi profesorja Žujeviča. Med poslanci je nastala praveca bitka, v katere poteku je en strel zadel tudi Pašića. Vsled teh dogodkov je Pašić podal demisijo. Prestolonaslednik Aleksander je potem pozivljaval opozicijo, naj prevzame vladu. Ta je bila pripravljena k temu le, ako se sklene takoj mir in odstrani dinastija Karadžordžević.

= **Prvo ukrajinsko žito.** Na Dunaj je prišlo prvo žito iz Ukrajine. Po večini sestoji iz koruze, deloma pa iz rži, pšenice, ječmena in ovsa. Prvi kruh iz ukrajinske moke bodo pekli na Dunaju že koncem tedna. Pravijo pa, da ta prva pošiljatev ni velika.

= **Rusija se pripravlja za vojno.** Londonški »Daily Express« poroča iz Petrograda: Rusija se pripravlja zopet za vojno. Izvršilni odbor sovjetov je odobril program Trockega glede obligatorične vojaške službe vseh moških v starosti od 16. do 40. leta. Vsi prejšnji višji častniki so zopet vpoklicani. Nova močna armada bo v desetih mesecih sestavljena.

= **Generalna ruska amnestija na rojstni dan Karla Marksa.** Pariški »Temps« poroča: Včeraj, ob stoletnici rojstva Karla Marksa, je Ljening izdal splošno amnestijo, po kateri se večina vjetnikov in iz političnih vzrokov obsojenih pomilost. Več kakor 300.000 oseb je vsled tega odloka Ljeningovega dobilo zopet prostost.

= **Volilna reforma v Prusiji ogrožena.** Pruska poslanska zbornica je, kakor smo že poročali, z veliko večino 235 glasov proti 183 glasovom odklonila vladno predlogo o uvedbi splošne in enake volilne pravice ter sprejela predlog, da naj se uvede pluralna volilna pravica. Ko je predsednik naznanil rezultat, je zaklical socialni demokrat Hoffmann: »Vojaki in municijiski delavci, čujte!« Glasovanje se je vršilo pri drugem branju in politični kerogi upajo še, da bo pred tretjim branjem zakona prišlo do poravnave med reakcionarnimi strankami in demokratičnim delom zbornice. Pruska vlada se je zastavila za enako volilno pravico in če bi v tretjem branju obveljala pluralna, potem je po dosedanjih izjavah vlade pričakovati razpusta zbornice.

= **Nemško-francoski dogovor glede izpuštnosti ujetnikov.** Wolffov urad poroča: Po najnovejšem nemško-francoskem dogovoru glede ujetniškega vprašanja prihaja od nemških ujetnikov, ki se nahajajo že 18 mesecev

v francoskem ujetništvu in bodo v smislu dogovora, kakor hitro stopi isti v veljavo, izpušteni v domovino, v pošteb tačas približno 2500 časnikov in 120.000 mož. Po določenih glede izpuštnosti civilnih oseb bo omogočen povratek tudi v Franciji nahajajočim se Alžancom in Lotarižanom.

= **Portugalska hoče demobilizacijo.** »Morning Post« poroča iz Lizbone, da je nova vlada odredila odpust tih letnikov. Parlamentu se bo predložila odprava portugalskih mobilizacijskih dekretov.

= **Kako dolgo bo še trajala vojna.** Iz Berna se poroča, da so prišli v Švici do prepričanja, da so izvidi za mir vedno slabši in da bo vojna trajala najmanj še dve leti. Vlada je odredila, da se imajo gospodarske in prehranjevalne razmere v tej smeri urediti.

= **Milijon Kitajcev na zapadno bojišče.** Po angleškem poročilu iz Washingtona je neka kitajska komisija v Washingtonu izjavila, da je pripravljena Kitajska odpustiti na zapadno bojišče milijon mož pod pogojem, da dajo zavezniške države na razpolago potrebna transportna sredstva.

= **Drobne politične vesti.** »Knojev Lwow-ski« poroča iz Kijewa, da je nemško poveljstvo razorožilo eno ukrajinsko divizijo. — Švicarski listi poročajo iz Pariza: Vojni svet alirancev je razpravljal in odločil radi priprav za prihodnjo zimsko vojno. — V Rusiji so v zadnjih dneh izbruhnili resni nemiri. Anarhisti so pričeli odkrit boj proti boljševikom. V Moskvi se jim je posrečilo, zasesti en del mesta. — Dne 4. t. m. so zastopniki osrednjih držav podpisali gospodarsko dodatno pogodbo k mirovni pogodbi z Rumunijo.

Prvi majnik na deželi.

Dovje. Hudo nam je bilo, da nam ni mogla stranka poslati govornika na majsko prireditev. Tudi mi smo bili v duhu z Vami, ki ste se radovaki na naš praznik — na 1. maj! — Prosimo, da daste sodrugom po Slovenskem na znanje, da smo i mi enakega mišljenja z Vami. Živela socialna demokracija!

Borovlje. Pri nas vladajo žalostne razmere. Bil bi čas, da bi se tudi pri nas vzbudila jugoslov. soc. dem. stranka k čilejšemu življenju. Zlasti na 1. maj se je to videlo. Sklenili smo zato, da naj bi se čimprej vršil slovenski shod, da se v domačem jeziku raztolmači pomen in važnost sedanje dobe. Prvi maj nas vodi k zmagi. Živel 1. maj in na svidenje v Borovljah.

Celje. V Celju in okolici živi mnogo sto delavskih družin. Človek bi pričakoval, da bo delavsko gibanje v takem kraju kar najživahnejše. Ali — Celje je Celje! Boj med nemškim in slovenskim meščanstvom ima delavce za pasivne gledalce. To pa zato, ker ti delavci niso organizirani; včasih se mnogi celo vdinjajo eni ali drugi skupini. Zadnji čas je, da se delavstvo vzbudi iz mrtvila, iz pasivnosti in začne delati skupno s tovariši, ki so že organizirani, za boljše bodočnost delavskega ljudstva. Sodrug! Vzdravimo speče, stopimo vsi v vrste jugoslovanske soc. dem. stranke.

Požela. Tudi tukaj praznujemo prvi maj. Tovarna stoji, le nekaj je takih, ki jim ni duša dala, da bi kot delavci praznovali svoj praznik. Ali malo jih je. Ne bi jih omenil, če bi ne bilo značilno, da so ti Kranjci in sicer iz najbolj pobožnih krajev kamniškega okraja. — Živel prvi maj!

Bojna pošta 532. Pridružujemo se majniški slavnosti tudi mi, ki svažimo železnico in kolodvor. Živel prvi maj! Vaš I. C. — P. M. — J. K. — O. P.

Bojna pošta 475. Mnogo pozdravov pošiljamo iz daljne tirolske dežele in kličemo: Živel prvi maj! Vaši tovariši v starem tirolskem mestecu, ki hrepene, da se kmalu vidimo.

Iz Hrvatske.

Zagreb, 2. maja 1918.

Naša hrvatska soc. dem. stranka je proklamirala letos 1. maj kot dan počitka in kot dan delavske manifestacije. V Zagrebu se je 1. maja vršil velik ljudski shod v Kino-Metropol. »Hrvatska riječ«, glasilo koalicije, ceni udeležnike na 6000 oseb. V predsedstvu shoda so bili sodr. Batt. Brudnjak in Antolič. Referiral je sodr. V. Korać. V svojem govoru je najprej protestiral proti grozni vojni ter zahteval, da se brezmišelnemu klanju napravi konec. Izjavil pa je, da moramo Jugoslovani zahtevati samo-

stožno in suvereno jugoslovansko državo, naj bo zmagačec v tej vojni kdorkoli. Sprejeta je bila resolucija, ki pravi: Proletariat zahteva, da se ta vojska konča čimprej in sicer z mirom, ki bo trajen in zagotovljen. Pravični in trajni mir pa more biti le, če bo zadovoljeno opravičnim težnjam vsakega posameznega naroda. Proletariat stoji na stališču, da so Slovenci, Hrvati in Srbi eden narod in imajo vsled tega pravico do samostojne slobodne in neodvisne države. Proletariat deluje za tem, da pridemo iz kapitalističnega v socialistično gospodarstvo, ker le s tem bode onemogočena vsaka vojna v bodočnosti. Proletariat pa zahteva tudi obnovev socialistične Internacionalne. — Govoril je še dalmatinski posl. dr. M. Druskovič. Red se ni kadil, dasi je bilo vojakov vse polno pripravljenih. —

V Slatini je bil pri volitvah v sabor izvoljen kandidat koalicije dr. Z. Kovačević s 739 glasovi, kandidat opozicije dr. Ivančič je dobil le 455 glasov. Zanimljivo je, da je leta 1913. dobil kandidat koalicije skoro 400 glasov manj kot njegov protikandidat. Dr. Ivančič je v okraju zelo znan. Zanj so agitirali v okraju Valerijan Pubičević, Peršić in Angielmović. — Čudna Hrvatska!

Dnevne beležke.

— **Karl Marks.** Delavsko izobraževalno društvo Svoboda v Ljubljani je priredilo včeraj v društvenih prostorih predavanje o Karlu Marksu v spomin stoletnice njegovega rojstva. Predavatelj s. Anton Kristan je v daljšem govoru orisal temeljne nauke K. Marksa — opisal njegovo dela bogato življenje ter očrtal dobo, v kateri se je Marks razvijal iz demokrata v socialista. Udeležba pri predavanju bi bila pa lahko bolja. Upati je, da bo odslej »Svoboda« priredila še več predavanj ter tudi na tem polju začela izvrševati svojo nalogo. — V Gradcu so delavske organizacije priredile veličastno slovesnost v spomin Karla Marksa. Govoril je drž. posl. Mih. Schacherl. Na Dunaju je soc. dem. stranka priredila v veliki dvorani Koncertnega Doma Marksovo slavnost, na kojoj je bil povabljen kot predavatelj stari Karl Kautsky iz Nemčije. Soc. dem. mladeniške organizacije so priredile posebno Marksovo slavnost na kateri je predaval s. dr. Max Adler. — V Pragi je priredil »politični delavski klub na Češkem« predavanje o Marksu; predaval je drž. posl. dr. B. Šmeral.

— **Za Ljudski konc.** namenjen najširšemu občinstvu, delavstvu, bo »Glasbena Matica« v Ljubljani priredila v četrtič Krekovo slavnostno akademijo v nedeljo, dne 12. maja popoldne ob petih v »Unionski« dvorani. Vstopnina bo izredno nizka: stojišča po 50 vin, sedeži pa po 1 K, 1.50 K in 2 K. Predprodaja vstopnic v trafiki v Presernovi ulici št. 54.

— **Afera prof. dr. Pivka.** Domobranski minister je izdal uradno poročilo o znani aferi nadporočnika prof. dr. Pivka, v katerem odgovarja na vprašanja nemških poslancev. V svojem odgovoru konstatira na podlagi poročil armadnega vrhovnega poveljništva, da se je vsled izdajstva nadporočn. dr. Pivka in več drugih častnikov, podčastnikov in vojakov posrečilo Italijanom pri Carsanu presenetljivo vdreti v naše pozicije.

— **»Arbeiter-Zeitung« v Nemčiji prepovedana.** Poslanca sodruga Ebert in Wendel sta v nemškem državnem zboru podala naslednjo interpelacijo: Ali je g. državnemu kanceljeru znano, da se že 14 dni trajno prepovedne najuglednejšemu političnemu listu Avstrije, dunajski »Arbeiterzeitung« uvoz v Nemčijo in kako hoče utemeljiti to odredbo?

— **Prva ukrajinska moka na Štajerskem.** Namestništvo poroča, da je došel prvi vagon ukrajinske moke na Štajersko. Nadaljni, čeprav majhni dovozi, so napovedani. Moka je zelo izmleta pšenična moka.

— **Idrijska realka.** Za ravnatelja c. kr. realke v Idriji je imenovan profesor na tem zavodu g. Baltazar Baebler.

— **Strašna smrt otrokova.** Posestnikova hči Marija Žnidar iz Boroviča blizu Šmarja pri Jelšah je posadila mesec starega otroka na zakurjeno ognjišče, zaklenila stanovanje in šla na delo. Čez nekaj časa so sosedji čuli obupno vpije, ki je postajalo vedno hujše. Hoteli so vdreti v hišo, a ni bilo mogoče, ker je bila hiša zaklenjena. Vpije je polagoma pojenjavalo, dokler ni popolnoma utihnilo. Ko je končno prišla nenaravna mati domov, je našla svojega otroka sežganega na ognjišču.

— **Nesreča na železnici.** Na postajališču Tezen pri Mariboru je bil pretečeni petek povožen 24 let stari premikač južne železnice Ivan Dokovič. Izpodrsnilo mu je bilo, ko je odpel del vagonov in padel je čez tir. Ena kolo mu je šlo preko života. Dokovič je takoj izdihnil. Dan poprej si je bil nakupil pohištva, ker bi se bil v par dneh poročil.

— **Vesti iz Goriške.** Minulo soboto je ponesrečil Nanut Jožef, ključavničar in Standreža. Prišel je bil na dopust in je na vozu v Vrtojbi prijel ročno granato, ki mu je v roki raz-

počila in mu obe roki odtrgala in raztrgala trebuh, — bil je takoj mrtev. Osem dni prej sta mu umrli dva otroka; žena pa je pred vojno na operaciji umrla. Tako je cela družina uničena. — Prvega maja so preskušali solkanjski most in ta teden se je pričel redem železniški promet. — Cel april je deževalo, da — **Obešil se je** dne 1. majnika v zaporu v Celju 36 letni posestnikov sin Franc Štigelj iz Zagoč pri Laškem trgu. Zaprli so ga radi tatvine in dezertacije.

— **Žalostni finančni položaji mesta Gradec.** Občinski svet graški se bo v kratkem počel s proračunom za leto 1918, kjer je skoro do pet milijonov primanjkljaja.

— **Z Goriškega.** Begunska podpora se ima po ukazu tržaškega namestništva izplačati onim beguncem, ki so bili pod italijansko okupacijo, od 21. julija 1917, dalje. — »Osrednji odbor na Dunaju poroča, da je vojno ministristvo dovolilo samo moštvo v zaledju, moštvo na bojnem polju pa ne.

— **Razveljavljena določba o zastavah.** Deželna vlada kranjska razglasa: Določba tu-uradnega ukaza z dne 15. avgusta 1916, št. 5243/M., po kateri se smejo v bodoče rabiti ob slovesnih prilikah izključno le zastave v gotovi sestavi barv, se razveljavlja.

— **Velike tatvine na železnici.** Na železniški postaji v Našicah v Slavoniji so neznani tatovi kradli na železnici kot srake. V enem mesecu so ukradli nad 60 metrskih stotov kave, masti, suhega mesa in moke. V noči od 18. na 19. aprila je bilo ukradenega nad 51 metrskih stotov sladkorja, namenjenega ondotni aprovizaciji. Da napravijo tatvinam konec, so pričele tamkajšnje oblasti preiskovati in zasledovati neznane tatove. Preiskava je dogajala, da so kradli višji in nižji železniški uradniki ter železniški uslužbenci. Spravili so jih v zapor.

— **Streta je udarila** dne 29. aprila v električni tok v Prečni. Novo mesto bo zategadel nekaj časa brez električne razsvetljave.

— **Izgubil je** neki ljubljanski trgovec te dni na graškem glavnem kolodvoru denarnico s 15.100 kronami.

— **Dve papirnici je vlada kupila.** kakor kakor poročajo graški listi, in sicer v Halleinu in v Beljaku. Prej sta bili last nekega angleškega podjetja, jeseni 1917 pa prodani nekemu norveškemu konzorciju.

— **Ruskim vojnim vjetnikom se razširijo svoboščine.** Vojno ministristvo razglasa: Ker se je sklenil mir z Rusijo in Ukraino, se bodo po možnosti zamenjavali vojni vjetniki. Velike množice vojnih vjetnikov in transportne težkoče bodo zavlačevale zamenjavo. Vojni vjetniki ostanejo še del časa v monarhiji. Določila haške pogodbe ne poznajo prostih vojnih vjetnikov pred njih razdelitvijo. Iz umljivih razlogov ni dopustno, da se svobodno giba skoro milijon vojnih vjetnikov - vojakov držav, ki so bile še pred kratkim v vojnem stanju z Avstro - Ogrsko. Potrebna je zato prehodna doba, v kateri bodo ruski vojni vjetniki lažje prenašali zavlačevanje zamenjave in se jim nudijo taki življenjski pogoji, ki naj pospešujejo njih delotjbnost, dokler se ne odpeljejo. Načelo je, da so podvrženi ruski vojni vjetniki prejkoslej vojaškim postavam in poveljem brez izjeme; pravico do hrane si pridobe z delom. Vojaški red in gospodarsko vojno stanje ne pripušča nobenega svobodnega pokreta. Delovni pogoji tistih ruskih vojnih vjetnikov, ki so zaposleni v raznovrstnih vojaških obratih, naj se prilagode razmeram civilnih delavcev. Vojni vjetniki dobivajo od 1. maja naprej za svoje delo v kraju navadno plačo, od katere si sme delodajalec odtegniti preskrbovalne izdatke. Višine plač in preskrbovalnine ne določa delodajalec poljubno, temveč določiti to oblast. Najnižja plača mora znašati dnevno v poljedelstvu eno krono, v vseh drugih obratih dve kroni. Akordne in premijske plače se vsem delodajalcem iznova priporočajo. Vojnim vjetnikom na deželi so se priznale gotove svoboščine. V večjih krajih se prepustajo določila vojaškim oblastem. Bolniškemu in neugodnemu zavarovanju ruskih vojnih vjetnikov ni mogoče pritegniti, a obrtna varstvena določila veljajo smiselno tudi za vojne vjetnike. Posebne želje ruskih vojnih vjetnikov: da ostanejo v Avstro - Ogrski, da se oženijo itd., naj se obravnavajo posebej. Take prošnje naj predloži delodajalec predpostavljenu vojaški oblasti.

— **Ločeni se tudi na Ogrskem ne bodo ženili.** Emilija in Vencelj P. sta se leta 1901 vzela

v Könighofu. Oba sta bila katolika in avstrijska državljana. Leta 1909 sta bila ločena. Vencelj P. si je nato pridobil ogrsko državljanstvo in leta 1911 dosegel v Budimpešti ločitev zakona. Žena je leta 1914 prestopila k starokatolikom in si pridobila ogrsko državljanstvo. Sedaj je hotela na Ogrskem poročiti starokatoliškega samskega avstroogrškega državljana Josipa P., ki je moral, ker je bil na Ogrskem inozemec, doprinesiti izpričevalo o možnosti zakona. Toda vse oblasti so ga zavrnile. Nazadnje je vložil pritožbo na upravno sodišče, kjer je dokazoval, da ne obstoji nobena ovira, da bi ne oženil ogrske državljanke, ki je starokatolikinja in katere prvi zakon je razveljavljen. Upravno sodišče pa je pritožbo zavrnilo, češ, kdor je bil že oženjen, pa se hoče zopet oženiti, mora ločitev zakona pravilno dokazati. Sodba budimpeštanskega sodišča o ločitvi zakona se mora le v toliko upoštevati, da je zakon po ogrskih postavah in za ogrsko pravno stran smatrati kot razveljavljen. Dokaza pa, da bi bil zakon tudi po v Avstriji veljavnih določilih, torej tudi za avstrijsko pravno stran smatrati kot razveljavljen, ni izrekla nobena oblast druge države, in bi ga moglo izreči le kako avstrijsko sodišče. Ker manjka takega dokaza, je odklonitev izstavljenja izpričevala za možnost zakona utemeljena. — **Preprečiti hočejo** tedaj, da bi Avstrijec poročil v inozemstvu ločeno ženo. Ti poizkusi ne morejo mnogo koristiti. Kdor ima toliko denarja, da podere zakon na Ogrskem, more žrtvovati še toliko, da mu da ogrski justični minister dovoljenje, da prinese izpričevalo o možnosti za kona.

— **Most čez bosporsko ožino.** Turki nameravajo zvezati evropsko bosporsko obrežje z azijskim potom mostu in so se sedaj odločili, da prično z načrtom za ta veličanski most. Most bo imel izhodišči v Carigradu na evropski in Skutariju na azijski strani. Most bo služil železniškemu, električnemu, voznemu in pešpotnemu prometu ter bo dolg 2000 metrov, visok pa 42 metrov nad morsko gladino, tako da bodo mogli voziti pod njem tudi največji parniki. Ko bodo načrti za ta most gotovi, bo razpisala turška vlada natečaj za izvršitev dela. V poštev pa bodo prišli pred vsem tiste firme, ki so že gradile mostove velikega štila.

Vojna.

Dunaj, 4. maja. Uradno se razglasa: Na italijanski fronti živahno bojno delovanje. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 4. maja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče. Na bojnih frontah je položaj neizpremenjen. Artiljerijsko delovanje je bilo v mnogih odsekih tudi ponoči živahno v ozemlju Kemmela in ob obeh straneh Avre pa je naraslo do izredne ljutosti. Angleški napad jugovzhodno Arrasa je bil odbit. Pred Verdunom topovski ogenj. Na lorenski fronti slabotno bojno delovanje. Včeraj smo sestrelili 25 sovražnih letal in 2 privzna balona.

Vzhod (Finska): Iz jugozapadne Finske smo sovražnika popolnem pregnali. Nemške čete so v zvezi s finskimi batalijami napadle sovražnika med Lahtijem in Tavastehusom ter ga po petdnevni bitki vkljub ljutemu in obupnemu odporu uničujoče porazile. Finski oddelki so mu zaprli umikanje proti severu. Od vseh strani obkrožen je sovražnik po izredno težkih krvavih izgubah položil orožje. Vjeli smo 20.000 mož, uplenili 50 topov, 200 strojnih pušk in na tisoče konjev in vozov. — Ludendorff.

Berlin, 4. maja. Močni francoski protinapadi na Kemmel in Baileuil so se ob težkih izgubah izjalovili.

Prvega maja.

Dunaj, 5. maja. Uradno se razglasa: Artiljerijski boji na jugozapadni fronti trajajo dalje. Ob dolnjem toku Piave so se izjalovili italijanska izvidna podjetja. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 5. maja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Po izredno močni artiljerijski pripravi so francoske divizije napadle naše pozicije na Kemmelu in pri Baileuilu. Uspeha niso imele in bile so s težkimi izgubami zavrnjene. Nad 300 vjetnikov je ostalo v naših rokah. Nameravani napad neke angleške divizije se v našem ognju ni mogel razviti. Južno Hebuterna so se izjalovili angleški sunki. Na bojni fronti ob obeh straneh Somme narasčajoč topniški ogenj, zlasti ljut pri Villers-Bretonneux in na zapadnem bregu Avre. — Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff.

Zadnje vesti.

Novi kurz.

Dunaj, 5. maja. V nemških parlamentarnih krogih je našla izjava ministrskega predsednika vitez Seiderja prijazen odmev, kar je pač umevno, ker pomeni ta izjava pravcato kapitulacijo vlade pred Nemci. Odstop ministra dr. Zolgerja se pričakuje v najkrajšem času. Tekom tedna se razglasi vladna naredba glede okrožnih glavarstev na Češkem, naredba glede nemške navtične šole v Trstu pa sledi tekom meseca junija, ker so potrebne še nekatere priprave. Jugoslovanski klub ima jutri sejo vkljub temu, da je zasedanje parlamenta odgodeno. Jugoslovanski klub in Český svaz bodeta imela potem skupno posvetovanje. Zaradi resnega položaja so bili člani kluba nujno pozvani, da se polnoštevilno udeležijo posvetovanja.

Nemško-holandski spor poravnal.

Berlin, 5. maja. Wolffov urad poroča: Nemško-holandski pogajanja glede plovbe in prevoza po Renu so privedla do načelnega sporazumjenja o vseh načelih vprašanj. Tudi glede prevoza in izvoza peska in gruča se je doseglo soglasje: samo eno točko, ki se tiče zlasti blagovnega prometa na železnici Roermond-Hammond so bila še potrebna pojasnila. Pogajanja so v cellem obsegu dosegla zaželjeni uspeh.

Volilna reforma na Pruskem.

Berlin, 5. maja. Odbor senorjev poslanske zbornice je sklenil, da se tretje branje volilne predložitve prične v ponedeljek, dne 13. maja.

Splošna zapora meje.

Curich, 4. maja. Javlja se, da so Italijani odredili splošno zatvoro meje proti Svici. Ravnotalno je deloma ustavljen tudi promet z Italijo. Merodajni faktorji vidijo v tem zadnje predpriprave za ofenzivo.

Novo ministristvo v Ukraini.

Kijev, 5. maja. Ukrajinski listi pišejo: Novo ministristvo je skoraj že sestavljeno. Le vprašanje, kdo bo ministriški predsednik, ni še rešeno. V poštev prihajata Lysogub in Wassilenko. Ministristvo je sestavljeno naslednje: naučni minister in vnanje zadeve Wassilenko (kadet), notranje zadeve in začasno tudi poštni in brzojavni minister Lysogub (liberalni oktohist), trgovina in industrija Gutnik, financa Rehekeckij, poljedelstvo Wagner, oskrba Sokolowski, ljudsko zdravje dr. Lubinski, promet Butenko, justica Čubinski (kadet) in vojna Sliwinski. Atamanom hetmanove vojne pisarne je bil imenovan ataman Hanijenko.

Bivši car v Jekaterinoslavu.

Amsterdam, 5. maja. Renterjev urad poroča: bivši car, carica in ena nj. hčera, katere so baje kmetje in monarhistične skupine skušale osvoboditi, so bili po naročilu sovjetov prepeljeni iz Tobolska v Jekaterinoslav.

Mirovna pogajanja z Rumunijo končana.

Bukarešt, 4. maja. Zastopniki Avstro-Ogrske, oziroma Nemčije in Rumunije so včeraj izgotovili gospodarsko dodatno pogodbo k rumunski mirovni pogodbi. S tem so sklenjene vse pogodbe, tiče se sklepa miru med Avstro-Ogrsko in Nemčijo z ene in Rumunijo z druge strani, ter pripravljene za podpis.

Aprovizacija.

Zabela za I. in II. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami I. in II. uradniške skupine prejmejo zabelo v torek, dne 7. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Stranke dobe za vsako osebo po 20 dkg masti in po 10 dkg jedilnega loja. Kilogram take zabele stane 10 kron. Določen je tale red: I. Uradniška skupina od 8 do 9 ure dopoldne št. 1 do 100, od 9 do 10 št. 101 do 200, od 10 do 11 št. 201 do 300, popoldne od 2 do 3 št. 301 do 400, od 3 do 4 št. 401 do konca. II. uradniška skupina od 4 do 5 ure. Vsaka stranka mora prnesti s seboj tudi izkaznico za mast. Brez izkaznice ne dobi nihče masti.

Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka dne 3. maja 1918. »Slovenec« je v svoji včerajšnji številki priobčil tendenciozno notico, da so nekatere uradnice mestne aprovizacije napravile na Posavju pri Alešu celo pojedino z »ogrskimi salamami« — katerih mestna aprovizacija sploh ne prodaja in jih nima v zalogi — in pri tem vsklikale »Zivela aprovizacija«. Vsak časopis ima pravico kritizirati aprovizacijo, katera se tudi ne boji upravičene in resne kritike. Vendar mora uredništvo dati vodstvu priliko,

da vsak slučaj posebej preišče in izve tudi avtorja notice, da je omogočeno zasliševanje. V vsakem slučaju bo, če se dokaže krivda, prizadeti kaznovan. S pavšalnimi sumničeni in zaviti noticami, čisto gotovo noben časopis ne bo koristil aprovizacijskim interesom, posebno v današnjih težkih časih, ko je dobro premisliti besede, ki se jih vrže v najširšo javnost. Sicer pa sme uslužbenka mestne aprovizacije za svoj zasluženi denar v gostilno in končno tudi jesti, kot drugi zemljani. Aprovizacijski odsek apelira zato na uredništva vseh listov, naj bodo previdna s svojimi aprovizacijskimi noticami in ne begajo z neutemeljenimi vestmi težko prizadetega prebivalstva. Uredništva imajo priliko, da se preje vedno informirajo in pritožijo pri aprovizaciji sami, ki bo gotovo vsako nepravilnost, če se kot tako izkaže, takoj odpravila. — Prihodnji teden razdeli aprovizacija za vsako osebo po četrt kg moka za kuhinjo. — Testenin je do danes dobilo iz aprovizacijskih zalog približno 2000 strank. Dobivale so jih predvsem le one stranke, ki so udeležene pri ubožnih akcijah A, B, C. Ker nekatere stranke iz omenjenih do danes še niso prejele testenin, odsek sklone, da jih dobe tudi te stranke. Kedar in po katerem redu se izvrši razdelitev, bo objavljeno. — Zadnje dni je kruh zopet skrajno slab. Odpornosti ni nobene, ker dobiva mestna aprovizacija tako slabo moko, da je nemogoče speči kaj boljšega, kar se po ljubljanskih pekarnjah speče. Ni samo koruzna moka slaba, ampak je tudi mešanica bele moka najnižje kakovosti. — Z novimi izkaznicami za goveje meso se je pričelo v Ljubljani v najširšem obsegu tako goljufati, da se bo morala mestna aprovizacija iz splošnih interesov poslužiti najstrožjih ukrepov proti tem manipulacijam. Dognalo se je že v neštetihih slučajih, da imajo stranke po 2 izkaznici za meso. Do danes še mestna aprovizacija ni izvršila vse revizije priglasencev za goveje meso, ker je bilo to radi velikega navala strank tehnično neizvršljivo. Tekom prihodnjih dni se revizija izvrši in bodo najstrožje kaznovani oni, ki so si na goljufiv način pridobili dvoje izkaznic za meso. Da ne bo izgovorov, mestna aprovizacija vse stranke zadnjič najresneje opozarja, da prinese tekom 3 dni v aprovizacijski urad one izkaznice za goveje meso, katere si niso pravilnim in upravičenim potom pridobile. Kogar bo mestna aprovizacija sama izsledila, se ne bo izognil neprijetnim posledicam kazenskega zasledovanja. — Raznim ubožnim akcijam razdeli mestna aprovizacija prihodnje dni sladkor in cikorijo. Razdelilni načrt se objavi.

Kavin nadomestek se razdeli na izkaznice IV. okraja, ki je edini okraj, kateri do danes še ni dobil kavinega nadomestka. — Aprovizacija je prevzela zadnji čas večje množine krompirja in pričakuje, da se bodo dovozi še toliko izpopolnili, da bo mogoče še enkrat razdeliti celemu mestu krompir. — Dovoz mleka je zopet padel in ga dobiva nekatere dni mestna aprovizacija celo več kot polovico manj kot pred par dnevi. Za to je neobhodno potrebno, da se razpoložljivo količino mleka kar najpravičnejše razdeli med potrebne. Aprovizacija se je odločila, da dobe A izkaznice za mleko le do jenci do enega leta in se principijelno prav nobeni stranki ne napravi izjeme. Stranka, ki dobiva mleko pri mestni aprovizaciji tudi ne sme imeti nobene mlekarice in mora biti res brez mleka za svojega otroka. Navzlic vsej natančnosti se morda še zgode slučaj, da se neupravičenci utihotapijo med potrebne in si pridobijo A izkaznice. Aprovizacija bolj natančne kontrole izpeljati ne more, kot jo ima danes. Občinstvo mora zato v svojem lastnem interesu pomagati aprovizaciji, da izsledi one stranke, katere imajo A izkaznice, a niso upravičene zanje. Mestna aprovizacija bo zato javno razpeložila na mestnem magistratu pri glavnem vnosu sezname onih, ki dobivajo na A izkaznice mleko. Občinstvo se lahko samo prepriča kedo dobiva mleko. Kakor hitro se dožene, da je kedo v seznamih, ki nima pravice do mleka, naj se ga naznani in bo mestna aprovizacija gotovo takoj poskrbela, da ne bo dobival več mleko.

Razno.

* Božja beseda in državni zakon. Nekega pastora je pozvalo oranienburško sodišče kot pričo k neki obravnavi. Ko je bilo treba priseči, je vprašal pastor sodnika, če je tudi dolžan izreči prisego. »Da« je odgovoril sodnik, »zakon zahteva prisego«. Nato je odvrnil pastor: »Nikdar v svojem življenju še nisem prisegel, in tudi sedaj ne prisežem, ker mi to prepoveduje moja krščanska vest. »Moj Da je Da, moj Ne je Ne.« Sodnik je opozoril

pastorja, da bo kaznovan, če se odreče prisegi, kakor zahteva zakon. »Potem me kaznujte«, pripomni pastor. »Kristova beseda mi je več, kakor človeški zakon.« Sodišče je sicer sklenilo, da se odreče pastorevi prisegi, ker njegovo pričanje ni bilo posebnega pomena za sodni proces; ker pa se je branil priseči, ga je obsodilo na 300 mark denarne globe. Tako se lahko zgodi človeku, ki se hoče v krščanski državi dosledno držati krščanske zapovedi.

* Policijski prezident — vzgojevalec občinstva. Policijski v Utrechtu (Holandsko) je prišla nedavno na dobro misel. Tamošnji policijski prezident je hotel občinstvo dosledno opozoriti, da brezštevne tatvine koles v velikih holandskih mestih občinstvo samo s svojo brezprimerno lahkomišelnostjo omogočuje. Nekega dne je policijski prezident ukazal desetim policijskim agentom, da naj krađe oblečeni kot civilisti, od 7. zjutraj pa do večera kolesa, na katere nihče ne pazi. Že ob 8. zjutraj so imeli 37 koles. Do 3. popoldne so ukradli 84 koles. Samo v dveh primerih so jih zasačili pri tatvini in jih pripeljali na policijo. Za ta slučaj je pa bilo odrejeno, da naj se brez odpora pustijo aretirati.

* Ločitveno vprašanje zakoncev na Angleškem. Na Angleškem se pritožujejo, da vedno bolj primanjkuje sodnikov. Število ločitvenih procesov je tako naraslo, da uradi, ki rešujejo te procese, ne zadoščajo več, ker ne morejo ugoditi vsem »povpraševanjem« v zadevah ločitve. Razmere so postale tako resne, da se bavijo sedaj z vprašanjem, če bi ne bilo prav, da se postavijo za sodnike v ločitvenih zadevah civilni uslužbenci. Sicer se zdi, da občutijo moške zakonski jarem mnogo bolj, kakor žene, ker je moških tožb radi ločitve petkrat več, kakor ženskih.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani.

Pisarna: Ljubljana-Šiška, Kolodvorska ul. 56.

Osrednje skladišče: Kolodvorska ulica 56.

Prodajalne:

1. Ljubljana—Šiška, Kolodvorska ulica 56
2. " Sodne ulice 4.
3. " Krakovski nasip 10.
4. " Udmat, Bohoričeva ulica 12.
5. Vič—Glince, Tržaška cesta.
6. Vič—Rožna dolina 165.
7. Tržič na Gorenjskem.
8. Sava (okr. Jesenice) na Gorenjskem.
9. Jesenice na Gorenjskem.
10. Koroška Bela—Javornik.

Prodaja se le članom.

Pristopnina 1 K.

Delež 40 K.

V letu 1916-17 (od 1. julija 1916 do 30. junija 1917) se je oddalo blaga med zadržnike za 2.000.000 kron.

Zadržnikov (30. jun. 1917): 2500 rodbin.

Družbeno premoženje 1. junija 1917:

Rezervni zaklad	K 20.400.
Dispozicijski	K 11.750.
Bolniški	K 15.000.
Pogrebni	K 1.000.
Penzijski	K 6.000.
Deležni	K 60.000.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih
revij in časnikov v vseh jezikih.
Shajališče sodrugov vseh narodov.

Učiteljska tiskarna
Ljubljana Frančiškanska ul. 6,
registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. — Litografija.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

TEDENSKÉ SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKÉ SLIKE“ so nepolitičen in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKÉ SLIKE“ bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKÉ SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKÉ SLIKE“ stanejo četrt leta K 3.80 pol leta K 7.50 in celo leto 15.— K. Naročite si „TEDENSKÉ SLIKE“ takoj!

Posljite nam svoj naslov in pošljemo vam 1 številko „TEDENSKÉ SLIKE“ za stonj in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKÉ SLIKE“

Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.1.

F. Batjel - LJUBLJANA -
Stalna ulica 2-4 - Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Vojakom na fronti in v zaledju

prodaja založba „Napreja“ knjige in brošure 30% ceneje. Naročila sprejema uprava „Napreja“ v Ljub.